

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060103

DOM
2022-02-18
Stockholm

Mål nr
M 7759-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-06-22 i mål nr M 2548-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

Naturskyddsföreningen i Stockholms län

Motpart

C.H.

SAKEN

Strandskyddsdispens för uppförande av fem uthyrningsstugor på fastigheten A i Värmdö kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommuns beslut den 14 november 2017, dnr STR.2017.863, och avslår ansökan om strandskyddsdispens för uppförande av fem uthyrningsstugor på fastigheten A. _____

Dok.Id 1784081

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Naturskyddsföreningen i Stockholms län (Naturskyddsföreningen) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska avslå ansökan om strandskyddsdispens för uppförande av fem uthyrningsstugor.

C.H. har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Naturskyddsföreningen har anfört detsamma som i mark- och miljödomstolen med i huvudsak följande tillägg. Stugorna gynnar inte friluftslivets intressen, istället utestängs allmänheten. Ekonomisk utveckling är inte ett sådant angeläget allmänt intresse som avses i 7 kap. 18 c § första stycket 5 miljöbalken. I Stockholms län finns många strandskyddsområden där det råder högt bebyggelsetryck. Nybyggnation på dessa platser kan i de flesta fall anses bidra till ekonomisk utveckling. En tillämpning där ekonomiskt intresse utanför s.k. LIS-områden kan ses som ett särskilt skäl för strandskyddsdispens skulle därmed luckra upp strandskyddet. Det som anges i kommunens översiktsplan saknar betydelse för aktuell prövning. Byggnaderna avses uppföras nära en väg som har mycket stor betydelse för den allemansrättsliga tillgängligheten på Gällnö. Området är utpekad som riksintresse för friluftsliv och naturvård och omfattas av utökat strandskydd om 300 meter. Dispensprövningen måste därför ske med särskild restriktivitet. En nekad dispens är inte oproportionerlig. Det allmänna intresset kan inte beaktas inom ramen för proportionalitetsbedömningen. Åtgärden är inte nödvändig för att sökanden ska kunna fortsätta att leva och verka på ön. Byggnaderna är i första hand avsedda för besökare och inte för sökanden själv.

C.H. har anfört i huvudsak följande. Åtgärden är förenlig med kommunens översiktsplan och strategiska plan för näringslivsarbete. Syftet med åtgärden är att idka uthyrningsverksamhet och långsiktigt främja tillgängligheten till Stockholms skärgård för svenska medborgare och utländska gäster. Det råder i dag brist på uthyrningsstugor på Gällnö. Åtgärden skapar långsiktiga fördelar för samhället eftersom den utöver ekonomisk utveckling i området möjliggör ökad naturvård och främjar friluftslivet.

Åtgärden skulle också medföra att hon skulle kunna bosätta sig permanent på Gällnö och ägna mer tid åt att förbättra tillgängligheten för friluftsliv på ägorna. Driften av butik, restaurang, vandrarhem och nyttjande av fastboendes tjänster tillgodoses också av åtgärden. Stugornas tänkta standard möjliggör uthyrning även under annan tid än sommaren och kommer därmed ge tillskott till näringslivet större delen av året. Hon har tillsammans med Värmdö kommun utrett alternativa placeringar. De kom gemensamt fram till att detta var den enda tänkbara placeringen. Hon äger inte heller annan mark i kommunen och kan alltså inte bygga på annan plats. Stugorna är tänkta att placeras mot en bergssluttning i annars svårtillgänglig terräng där det aldrig förekommit något friluftsliv. Stugorna kommer bara ta i anspråk den mark som husen står på och en liten uteplats. Någon tomt ska inte anläggas och framkomligheten på vägen kommer inte hindras.

REMISSYTTRANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen i Stockholms län samt Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun har getts tillfälle att yttra sig i egenskap av remissinstanser (jfr 5 kap. 2 § tredje stycket lagen, 2010:921, om mark- och miljödomstolar).

Länsstyrelsen har uppgett i huvudsak följande. Länsstyrelsen avstyrker bifall till överklagandet. Länsstyrelsen instämmer med Naturskyddsföreningens bedömning att det inte är möjligt att medge dispens enligt 7 kap. 18 c § första stycket 5 miljöbalken med hänvisning till att den ansökta åtgärden betingas av friluftsentressen. Av handlingarna framgår dock att uthyrningsstugorna ska användas i en verksamhet som kommer att generera arbetstillfällen och medföra tillskott i andra verksamheter i närområdet. En utökning av verksamheten kommer således generera ekonomiska förutsättningar för andra lokala verksamheter och därigenom bidra till möjliggörandet av en levande kust och skärgård. Länsstyrelsen anser att dessa effekter är att betrakta som ett angeläget allmänt intresse som kan ge långsiktiga fördelar för samhället och som därför kan motivera att dispens ges. Turist- och sportfiskeverksamheten är pågående och har bedrivits sedan år 2011. Utökningen bör tillåtas i anslutning till verksamheten.

Nämnden har uppgett i huvudsak följande. Nämnden avstyrker bifall till överklagandet. I kommunens översiktsplan anges bl.a. som mål en livskraftig skärgård där människor kan bo och arbeta året runt, men också en skärgård som är öppen för friluftsliv och turism. Av översiktsplanen framgår vidare att rekommendationen är att Gällnö utvecklas för friluftsliv och turism. Nämnden delar länsstyrelsens bedömning att det är viktigt med en levande skärgård och att som ett led i detta möjliggöra för näringsverksamheter av olika slag. Den verksamhet som byggnaderna ska användas till kommer att medföra tillskott till andra verksamheter i närområdet som exempelvis matbutik och restaurang. Placeringen av byggnaderna är väl vald. Uthyrningsstugorna kommer inte att störa tillgängligheten till den närliggande vägen eller annars verka avhållande för allmänheten.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

C.H. har ansökt om strandskyddsdispens för uppförande av fem uthyrningsstugor och anfört att stugorna kommer att bidra till att skapa förutsättningar för en levande skärgård och att främja friluftslivet. Frågan i målet är i första hand om dispens kan medges på den grunden att åtgärden ska anses tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området (se 7 kap. 18 c § första stycket 5 miljöbalken).

Gällnö är av riksintresse med hänsyn till natur- och kulturvärdena, se 4 kap. 1, 2 och 4 §§ miljöbalken, och har även bedömts vara av riksintresse för friluftslivet i enlighet med 3 kap. 6 § miljöbalken. Särskild restriktivitet bör således iakttas vid dispensprövningen (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 6 april 2016 i mål nr M 9723–15).

Området omfattas även av utvidgat strandskydd om 300 meter, och har alltså bedömts ha särskilda strandskyddsvärden. Genom uppförande av stugorna skulle tidigare oexploaterad mark tas i anspråk. Eftersom stugorna är avsedda att hyras ut till olika enskilda personer finns det således en risk för att det privata området utvidgas på allmänhetens bekostnad (jfr MÖD 2006:33 och prop. 1997/98:45 del 2 s. 90). Av utredningen framgår vidare att det allmänna intresset av att stugorna uppförs kan

tillgodoses på andra platser på Gällnö, som inte omfattas av strandskydd. Mot denna bakgrund måste intresset av att trygga allmänhetens tillgång till området ges företräde framför intresset av att få dispens från strandskyddet för att kunna uppföra stugorna.

Den restriktivitet som ska tillämpas vid dispensprövningen samt områdets särskilda värden innebär sammantaget att dispens inte kan ges med stöd av 7 kap. 18 c § första stycket 5 miljöbalken. Mark- och miljööverdomstolen delar länsstyrelsens bedömning att dispens inte heller kan ges med stöd av 7 kap. 18 c § första stycket 4.

Vid dispensprövningen ska även göras en intresseavvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken. Prövningen kan inte begränsas bara till de omständigheter som räknas upp i 7 kap. 18 c § första stycket miljöbalken. Utrymmet för att ge dispens för en åtgärd som inte ryms inom denna bestämmelse är dock mycket litet. (Jfr rättsfallet NJA 2020 s. 1129 p. 18 – 23.)

Med hänsyn till de starka skyddsintressena på platsen är en nekad dispens inte oproportionerlig i detta fall. Ansökan om strandskyddsdispens ska därför avslås och nämndens beslut att bevilja dispens ska upphävas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv, Lars Olsson och Henrik Jonsson samt tf. hovrättsassessorn Frida Camber, referent.

Föredragande har varit Alice Stööp Lindgren.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-06-22
meddelad i
Nacka

Mål nr M 2548-20

PARTER

Klagande

Naturskyddsföreningen i Stockholms län

Motparter

1. C.H.
2. Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun
3. Länsstyrelsen i Stockholms län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 19 mars 2020 i ärende nr 526-48893-2017, se bilaga 1

SAKEN

Strandskyddsdispens för uppförande av fem uthyrningsstugor på fastigheten A i Värmdö kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Naturskyddsföreningen i Stockholms län (föreningen) har yrkat att mark- och miljödomstolen, med upphävande av Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut, ska upphäva Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommuns (nämnden) beslut att ge strandskyddsdispens för uppförande av fem uthyrningsstugor på fastigheten A i Värmdö kommun. Till stöd för sin talan har förening fört fram i huvudsak följande.

Klagorätt

Frågan om miljöorganisationers rätt att överklaga länsstyrelsens beslut om strandskyddsdispens enligt 19 kap. 3 b § miljöbalken har prövats av Mark- och miljööverdomstolen (se MÖD 2013:6). Mark- och miljööverdomstolen har därvid bedömt att länsstyrelsens beslut, efter överprövning av den kommunala nämndens beslut, är överklagbart och att det var utan betydelse att naturskyddsföreningen i och för sig haft rätt att överklaga den kommunala nämndens dispensbeslut men ej gjort ett sådant överklagande. Med hänvisning till 16 kap. 13 § miljöbalken har föreningen därmed rätt att överklaga länsstyrelsens beslut i överprövningsärendet.

Målet i sak

Av länsstyrelsens beslut framgår inte att Värmdö kommun först nekat strandskyddsdispens. Nämndens tidigare beslut var väl motiverat. Av det beslutet framgår bl.a. följande:

Fastigheten A ligger inom mellersta delen av Stockholms skärgård som är av riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Uppförande av uthyrningsstugor med respektive hemfridszon bedöms ha en väsentlig påverkan på den allemansrättsliga tillgången till området. Platsen för de tänkta byggnaderna är obebyggd och därmed bedöms ansökan innebära en väsentlig förändring på livsvillkoren för växt- och djurlivet.

Ansökan bedöms därmed strida mot strandskyddets syfte och inte heller något av de särskilda skälen är tillämpliga då området inte är ianspråktaget på det sätt som krävs för att åberopa särskilda skäl. Vidare är enligt 18 c § p 4 miljöbalken att en verksamhet inte kan gälla bostadsbyggnader. Som bostadsbyggnader räknas även fritidshus, uthyrningsstugor och campingstugor på campingplatser.

Vid en intresseavvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken mellan den enskildes intresse av att uppföra sökta åtgärder på aktuell fastighet och det allmänna intresset som strandskyddet avser bevara i området bedömer bygg-, miljö- och hälsoskyddsmyndigheten att det allmänna intresset väger avsevärt tyngre.

Efter att sökanden hade kommit in med en begäran om omprövning av beslutet fattade nämnden sedan beslut om att bevilja strandskyddsdispens.

Nämnden och länsstyrelsen har gjort felaktiga bedömningar där det enskilda intresset ansetts väga tyngre än strandskyddet. Det är anmärkningsvärt att nämnden ändrade sitt beslut trots att inga nya relevanta fakta tillkommit. Att sökanden har ett eget ekonomiskt intresse förändrar inte något. Området som berörs är allemansrättsligt tillgänglig orörd naturmark.

Till skillnad mot vad nämnden och länsstyrelsen framför uppfylls inget av de särskilda skälen för dispens. Att en åtgärd bidrar till ekonomisk utveckling kan utgöra särskilda skäl om området är ett LIS-område, men i Stockholms län finns inga LIS-områden. Av förarbetena till gällande lagstiftning framgår vidare att förhållandet att åtgärden utgör näringsverksamhet eller personliga skäl i sig inte bör anses vara skäl för dispens.

Den lokaliseringsprövning som ska göras vid tillämpning av 7 kap. 18 c § punkten 5 miljöbalken är enligt praxis inte begränsad till den aktuella fastigheten, utan avser ett större område. Då Gällnö är en ö och då länsstyrelsen menar att de sökta byggnaderna kommer att medföra tillskott i andra verksamheter på ön borde hela Gällnö omfattas av lokaliseringsprövningen. Det finns områden på Gällnö som inte omfattas av strandskydd. Det finns inga överväganden i dispensbesluten kring alternativa placeringar i syfte att undvika att ta strandskyddad mark i anspråk.

En strandskyddsdispens får endast ges om det är förenligt med strandskyddets syften (se 7 kap. 26 § miljöbalken). Föreningen konstaterar att länsstyrelsen anser att det är fråga om uppförande av bostadsbyggnader. Platserna där uthyringsbostäderna ska uppföras är allemansrättsligt tillgängliga. Bebyggelsen på fastigheterna B och C har inte en sådan avhållande effekt att platserna

kan anses vara privatiserade. B är dessutom avgränsad med en gårdsgård och den väg som går mellan platserna för uthyrningsbostäderna och B och C är allemansrättsligt tillgänglig. Uthyrningsbostäderna ska uppföras nära den väg som förbinder Gällnöby och Gällnönäs och som har stor betydelse för det rörliga friluftslivet. Uppförande av uthyrningsbostäderna med respektive hemfridszon och tillkomsten av en privat stugby kommer att ha en avhållande effekt på allmänhetens benägenhet att nyttja vägen och passera området samt inskränker allmänhetens möjligheter att röra sig i området. Sökandes påstående att friluftslivet skulle gynnas är helt ogrundat då det bara är de gäster som bor i stugorna som skulle kunna sägas gynnas av åtgärden medan det rörliga friluftslivet i övrigt missgynnas.

Platserna där uthyrningsbostäderna ska uppföras utgörs av orörd naturmark. Uppförande av byggnaderna och nyttjandet av dem kommer att påverka och ta i anspråk ett avsevärt större område än byggnadernas yta på marken. En oåterkallelig exploatering av den orörda naturmarken skulle väsentligt förändra livsvillkoren för växt- och djurarter. Föreningen anser att åtgärden strider mot strandskyddets syften.

Området som berörs har mycket höga värden för strandskyddet. Vad sökanden har anfört avseende intresseavvägningen anser föreningen, i likhet med fast praxis på området, att strandskyddet är ett så pass starkt allmänt intresse att detta överskuggar den enskildas rätt att få bebygga sin fastighet i detta fall. Handlingarna i ärendet ger inte stöd för att önskemålet om ny bebyggelse inte kan ordnas inom de redan ianspråktagna fastigheterna. Om det är möjligt att tillgodose önskemålet om ny bebyggelse genom att bygga till redan befintliga fritidshus eller att uppföra nya byggnader inom redan ianspråktagna fastigheter har överhuvudtaget inte berörts i dispensbesluten.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår, utöver vad som anges nedan, av länsstyrelsens beslut.

Har föreningen klagorätt?

Mark- och miljödomstolen har inledningsvis att ta ställning till om föreningen har rätt att överklaga länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

Domstolen konstaterar först att föreningen uppfyller de kriterier för klagorätt gällande överklagbara beslut om strandskyddsdispens som ställs upp i 16 kap. 13 § miljöbalken. Föreningen är ideell och har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen, är inte vinstdrivande, har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år och har minst 100 medlemmar.

I aktuellt fall har nämnden beslutat att ge strandskyddsdispens och länsstyrelsen har, med stöd av 19 kap. 3 b § miljöbalken, beslutat att ta upp dispensfrågan till prövning. Länsstyrelsen har dock inte ändrat nämndens beslut. Av handlingarna i målet framgår att föreningen inte har överklagat nämndens beslut att bevilja strandskyddsdispens, trots att redan det beslutet gick föreningen emot. Frågan är om föreningen ändå ska ges rätt att träda in som part i samband med överklagandet av länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen (jfr RÅ 2002 ref. 58).

När länsstyrelsen beslutar att överpröva ett kommunalt dispensbeslut blir överprövningsärendet ett från eventuella överklaganden av samma dispensbeslut separat ärende hos länsstyrelsen (jfr prop. 2008/09:119 s. 116). Mark- och miljööverdomstolen har därför ansett att det vid bedömningen av om länsstyrelsens beslut är överklagbart saknar betydelse att föreningen i och för sig haft rätt att överklaga nämndens dispensbeslut men avstått från ett sådant överklagande (se MÖD 2013:6).

Samma skäl får anses göra sig gällande i det här fallet. Mark- och miljödomstolen bedömer därför att föreningen är berättigad att överklaga länsstyrelsens beslut. Målet ska därmed prövas i sak.

Finns det förutsättningar för strandskyddsdispens?

Mark- och miljödomstolen ansluter sig till det länsstyrelsen har anfört angående att bestämmelserna om dispens från strandskyddet ska tillämpas med stor restriktivitet. Detta särskilt i områden som är klassade som riksintresse enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

Utanför områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen får enbart de omständigheter som räknas upp i 7 kap. 18 c § miljöbalken beaktas som särskilda skäl för dispens. Som en ytterligare förutsättning följer av 7 kap. 26 § miljöbalken att dispensen ska vara förenlig med strandskyddets syfte. Därmed förstås båda syftena, dvs. såväl att långsiktigt trygga allemansrättslig tillgång till strandområden som att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten (se 7 kap. 13 § miljöbalken). Enligt 7 kap. 25 § miljöbalken får en inskränkning i enskilds rätt inte gå längre än vad som krävs för att syftet med strandskyddet ska tillgodoses.

Länsstyrelsen har bedömt att särskilda skäl att medge strandskyddsdispens föreligger i enlighet med 7 kap. 18 c § punkten 5 miljöbalken, dvs. att området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området.

Det allmänna intresse som gjorts gällande består i att en utökning av besöksverksamheten som sökanden bedriver skulle ge positiva effekter för den ekonomiska utvecklingen i området, och även kunna leda till att sökanden kan bosätta sig permanent på Gällnö. Det har även gjorts gällande att ett uppförande av uthyrningsstugor skulle främja friluftslivets utveckling.

Av förarbetena till bestämmelsen framgår bl.a. följande. Åtgärder som kan komma ifråga är t.ex. sådana som tillgodoser kommunens behov av tätortsutveckling, olika typer av infrastrukturanläggningar, anpassning av miljön för bättre tillgänglighet för funktionshindrade eller åtgärder som betingas av friluftsliv-, naturvårds-, miljö- eller kulturhistoriska intressen inom strandskyddsområdet. För att det ska vara fråga om

ett angeläget allmänt intresse bör den planerade åtgärden långsiktigt ge fördelar för samhället (se prop. 2008/09:119 s. 106).

I Värmdö kommuns översiktsplan anges som mål att kommunen ska verka för att företag med miljöprofil och miljöinriktad produktion, turism, porslin/design samt tjänsteföretag etableras inom kommunen. Vidare anges att hela Värmdö skärgård är av riksintresse för friluftsliv och naturvård och i första hand ska bevaras och utvecklas i linje med dessa intressen, men att detta inte innebär restriktioner mot utveckling av befintliga bebyggelsemiljöer, det lokala näringslivet eller anläggningar som behövs för försvaret. Dock får värdet av att bevara utpekade områden inte påtagligt skadas genom t.ex. ytterligare fritidshus inom kust- och skärgårdsområdet. Enstaka fritidshus med permanentstandard får tillkomma genom komplettering av befintlig fritidsbebyggelse. Finns det särskilda skäl för fritidsbebyggelse som tillgodoser det rörliga friluftslivet även tillkomma.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

Den ansökta åtgärden får genom att bidra till den ekonomiska utvecklingen i kommunen anses långsiktigt ge fördelar för samhället på ett sådant sätt att den tillgodoser ett angeläget allmänt intresse. Vid denna bedömning har mark- och miljödomstolen särskilt beaktat det som anges i kommunens översiktsplan. Med hänsyn till att det är fråga om en utökning av en pågående verksamhet framstår inte någon annan placering av uthyrningsstugorna som lämplig, och åtgärden kan därför inte tillgodoses utanför det strandskyddade området (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 17 april 2018 i mål nr M 9582-17). Det föreligger därmed särskilda skäl för dispens enligt 7 kap. 18 c § femte punkten miljöbalken.

Domstolen bedömer att uppförandet av uthyrningsstugorna inte påverkar de befintliga naturvärdena på platsen annat än i direkt närhet av verksamheten, varför åtgärden får anses vara förenlig med syftet att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet i området. Härvid får även beaktas att det inte framkommit något som tyder på att naturvärdena på den specifika platsen är särskilt skyddsvärda och att

åtgärderna inte innebär någon påverkan på systemnivå i avseende på djur- och växtlivet.

Med hänsyn till att placeringen av uthyrningsstugorna görs nära befintliga byggnader och att stugorna inte kan anses ge upphov till mer än en begränsad hemfridszon bedömer domstolen vidare att åtgärden endast får en begränsad påverkan på det rörliga friluftslivet. Därmed är åtgärden även förenlig med syftet att trygga allmänhetens tillgång till strandområdet.

Mot bakgrund av det anförda delar mark- och miljödomstolen länsstyrelsens bedömning att det finns fog för att bevilja dispens från strandskyddet i nu aktuellt fall, även med beaktande av att tillämpningen av strandskyddsbestämmelserna ska ske med stor restriktivitet. Domstolen tar härvid hänsyn även till den proportionalitetsavvägning som ska göras enligt 7 kap. 25 § miljöbalken. Eftersom domstolen gjort bedömningen att de allmänna intressen som strandskyddet är satta att skydda inte påverkas mer än marginellt, får sökandens intresse av att utöka sin verksamhet i det här fallet samt kommunens intresse av att utveckla näringen i området anses väga tyngre. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 13 juli 2020. Prövningstillstånd krävs.

Elisabet Wass Löfstedt

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Elisabet Wass Löfstedt, ordförande, och tekniska rådet Ola Lindstrand. Föredragande har varit beredningsjuristen Elin Thyr.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.